

ÁLLATVÉDELLEM

◦◦◦ A MAGYARORSZÁGI ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK KÖZLÖNYE ◦◦◦

◦◦ KIADJA AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET BUDAPESTEN ◦◦

IX., Ernő-utca 11–13. sz. Telefon 85–12.

Ezen lap közleményeinek utánnomását nemcsak szívesen megengedjük,
hanem tisztelettel kérjük is.

Megjelenik egyszer havonként. || Előfizetési ára 1 évre 2 korona

III. ÉVFOLYAM

1906. ÁPRILIS

.. 4. SZÁM ..

Az állatok jogai és az embernek kötelességei az állatok iránt.

IV.

Az állatok, mint az emberi élelem tárgyai.

Az állatvédelem komoly szószólói, az állatok jogának tárgyalásánál önként értetőleg az állatoknak az emberi élelem céljából való vágatását is tüzetesen szóvá teszik.

Hogy az állatok húsát általában élelmicikké tette és fogadta az emberiség, azt az írók legnagyobb része annak tulajdonítja, hogy a legrégebb időben nomád és vad törzsek az állatokat szükségből ölték le, majd később vallási gyakorlattá vált állatoknak engesztelő-áldozatképpen való leölése. Az írók szerint ezekből keletkezett a húsfogyasztás megszokása és ez a megszokás utóbb egy életszükségletnek tekintett és tekintetik ma is.

Hogy az állatok jogainak nemeslelkű védői és szószólói nem tudnak a húsfogyasztás szokásával kibékülni, arra nézve a sok közül csak néhány adatot idézek.

Goldsmith egy kínai bölcselkedőnek szavairól emlékezik meg, aki különösnek találja, hogy az emberek sajnálkoznak az állatok sorsa felett és — megeszik sajnálkozásuk tárgyát.

Salt felpanaszolja, hogy az az általános megnyugvás és helybenhagyás, melyben a közönség a mészáros és húsvágó által az állatvilágban gyakorolt kegyetlenséget részesíti, majdnem lehetetlenné teszi, hogy az állatok irányában elkövetett mindennapos igazságtalanságok megszüntethetők legyenek.

Ez a szomorú következtetés megnyilatkozik több írónak okoskodásában, mely odairányul, hogy a húsfogyasztás révén elkövetett igazságtalanságot mentesse.

Bentham azt mondja, hogy „mi megfosztjuk az állatokat életüktől és ebben azzal igazolhatjuk magun-

kat, hogy az állatok fájdalmai nem érnek fel a nekünk szerzett élvezettel.“

Lawrence szerint, „a világ rendje értelmében az embernek és állatnak szolgálatai kölcsönösek kell, hogy legyenek és az állatok nagyobb része az embernek munkáját és fáradozását csakis élete árán fizetheti meg.“

Hasonló értelemben érvel Schopenhauer is az ember érdekében. „Az ember, ha minden állati tápláléktól elesnék, kivált az északon, többet szenvedne, mint az állat szenved egy gyors és előre nem látott halál által.“

Chesterfield lord ezeket mondja: „Nem bírtam megbarátkozni ez iszonyatos étkezés eszméjével, mindaddig, míg komoly megfontolás útján meg nem győződtem a húsfogyasztás jogosságáról, mely a természet rendjének amaz alapelvében gyökeredzik, hogy az erősebb a gyengébb felett uralkodik.“

Paley többek között azt mondja: „Mentséget keresünk arra nézve, hogy miért tartjuk magunkat jogosítva arra, hogy az állatoknak fájdalmat okozzunk, őket üldözzük, öljük és húsukat fogyasztjuk. Ezt a mentséget sokan abban az érvelésben vélik feltalálni, hogy a különböző állatnemek úgy és arra vannak teremtve, hogy egymást felfalják és per analógiám az emberi nem is arra van teremtve, hogy az állatok húsával táplálkozzék. Csakhogy ennek az analógiának felállítása helytelen, amennyiben az állatoknak nincsen más módjuk arra, hogy életüket fenntartsák, míg az emberre nézve ez nem áll, mert az emberek minden fajtája az állati táplálék teljes nélkülözése mellett tisztán növényi tápszerekkel megélhetne, mint azt India számos néptörzseinél látjuk.“

Micheletnek valóban szép szavait is idézzük. Ő sem tartja ugyan a hústáplálékot nélkülözhetőnek, de nem kísérli meg az állatok ellen elkövetett igazságtalanság könnyelmű szépítményét: „Az állatnak is megvan Isten előtt az ő joga. Az állat élete komor és titkoszerű, az álmoknak és néma fájdalmaknak egész világa! De nagyon is látható jelenségek kifejezést adnak a néma fájdalmaknak. Az egész természet tiltakozik az ember vadsága ellen, aki félreismeri, lealacsonyítja és kinozza alsóbbrendű testvérét... Az élet, a halál és a gyilkolás, melyeket a hússal való táplálkozás fölidéz, ezek a súlyos és keserű problémák merültek fel elmémbe. Nyomorult ellenmondás!... Reménykedjünk egy másik világban, amelyben talán meg leszünk kimélve a mainak kegyetlen kényszerétől.“

Az állatvédelem egyik legideálisabb bajnoka, Henry Salt Michelet által hangoztatott fatális kényszert kereken tagadja. „Az összehasonlító boncztan kiderítette,

hogy az ember testének szervezeténél fogva nem hus-evő, hanem növényevő lény; a tapasztalás pedig kimutatta azt, hogy az állati táplálék egyáltalában nem szükséges az egészség fentartására.“ Henry Salt megbecsülhetetlen értékűnek tartja ezt az igazságot, midőn az állatok jogának kérdéséről van szó.

Henry Salt és mások a hússal való táplálkozás egyik legsajnálatosabb következménye gyanánt panaszolják fel azt a tényt, hogy megszámlálhatatlan mennyiségű lénynek életreébredését csak azért eszközöljük, hogy tőlük az élethez való jogukat megtagadjuk.

Az állatok jogainak védői kiemelik még, hogy a gyengébb állatoknak, melyeket az erősebbek üldöznek és elemésztenek, megmarad mindazon esélyük, melyet ösztönük szerint való életük nekik nyújt, míg a hús-evő ember áldozatai születnek és nevelkednek, kizárólag abból a célból, hogy előbb vagy utóbb levágassanak.

Jellemző Thoreaunak nyilatkozata is, mely így szól: „Bárminő legyen egyéni szokásom, nem kételkedem abban, hogy az emberi faj a haladás irányában idővel kell, hogy lemondjon az állati táplálékról éppúgy, mint az egymással hadakozó vad embertörzsek elállottak az emberevéstől, mikor érintkezésbe léptek műveltebb népekkel.

Mint az elmondottakból kiténik, nemcsak az állatvédők, hanem számos komoly író és tudós az állatok iránt való igazságossággal ellentétben állónak mondja azt, hogy az ember az állatokat húsfogyasztás céljaira felhasználja, megszámlálhatatlan tömegekben neveli és leöli.

De mindazok, akik így vélekednek is nem szállnak sikra a húsfogyasztás teljes mellőzéséért, vagyis a vegetarianizmusért és még az olyan ideális jövőnek hangoztatása, mint azt Thoreau nyilatkozata magában foglalja, a kivételek közé tartozik.

Nagyon is messze vezetnek annak a kérdésnek tüzetesebb tárgyalása, vajjon az emberi szervezetre nézve előnyös-e vagy káros-e a hússal való táplálkozás? Orvosok, természettudósok és mások, szóval és írásban sokat vitatták ezt a kérdést, mely talán még ma is eldöntetlen. De feltéve, meg nem engedve, hogy az emberi élelmezésnek ez a fontos kérdése az állatvédelem javára, tehát a növényi táplálkozás értelmében döntetnék el, a társadalom a megszokottságnak rendkívüli hatalmával ignorálná a tudomány döntését és a húsfogyasztás által megmérhetetlen milliárdokkal érdekelt közgazdasági tényezők minden irányváltozásnak legyőzhetlen akadályát képeznék.

A gyakorlati étellel számoló állatvédőknek, egymint

minden nemesebb gondolkodásu, művelt embernek az állatoknak a húsfogyasztásra való felhasználása tekintetében csak az a feladata lehet, hogy az állatoknak szenvedéseit a lehető legcsekélyebb mértékre korlátozni igyekezzék.

A művelt és emberséges társadalomnak feladata odahatni, hogy a vágásra szánt állatoknak vizen és szárazon való szállítása, etetése és itatása a lehető legemberségesebb módon történjék, hogy az emberséges bánásmód követelményei a gazdák által otthon és a hatóságok által az állatvásárokon szigorúan figyelemben tartassanak és hogy a vágás gyorsan és lehetőleg fájdalom nélkül ejtessék meg és az erre alkalmas intézmények és módszerek minél nagyobb elterjedést nyerjenek.

Máday Izidor.

A kanári-madár ápolásáról.

(6 képpel.)

Irta: *Dr. Zimmermann Ágoston*, állatorvosi főiskolai m.-tanár.

Az állatoknak, különösebben a madaraknak fogságban való tartása felől igen eltérők a nézetek.

Sokan azt vitatják, hogy az embernek jogában áll az állatokat saját szükségleteinek, érdekeinek alárendelni, amennyiben ilyenkor is a létért való küzdelemben az erősebb jogait gyakorolja. Mások magasabb, etikai szempontból bírálják el ezt a kérdést és nem tartják megengedhetőnek, hogy szabadnak született, szabadságát szerető madarat az ember fogságban, kalitkában tartson. Azt az esztétikai élvezetet, melyet az ilyen madár nyújthat (énekével stb.), az illetők nézete szerint, szervezetének elsatnyulásával, degenerációjával fizeti meg; másrésről pedig feleslegesnek is tartják az éneklő- és díszmadaraknak fogságban való tartását, abból az elvből indulva ki, hogy az, aki a madár énekében akar gyönyörködni, az menjen ki a szabadba, a madár éneke csak itt van helyén, ezt csak itt, ebben a milieuban lehet igazán élvezni.

Tagadhatatlan, hogy mind a két nézetben sok igazságot találni. Vannak madarak, melyeknek első sorban a szabad természetben van jelentős szerepük (káros rovarok pusztítása), az is kétségtelen, hogy a szabadban elfogott madárra a fogság kezdetben kellemetlenül hat; ez a hatás azonban nem tartós, a legtöbb madár aránylag gyorsan domestikálódik és idővel többé már nem fogolynak érzi magát, hanem valóságos háziállattá válik. A fogságban tartott madarak jólétére utal az a körülmény is, hogy általában a legtöbbnek élete ennek következtében nem rövidül meg. Ismeretes továbbá az éneklő-madaraknak az a sajátsága, hogy a legkisebb rosszüllét, sérülést, táplálkozási zavar, rossz idő stb. esetén elnémúlnak,

az éneklést abbahagyják, ezzel szemben a fogságban éneklő madarak énekükkel is bizonyítják, hogy a fogság nem hat reájuk kellemetlenül.

Ethikai szempontból tehát az éneklő- és díszmadarak szabadságának korlátozása ellen nem lehet komolyabb beszámítás alá eső érveket felhozni; mert a korlátolt szabadságban is az ember a madárnak oly életet biztosíthat, mely, dacára annak, hogy az ember érdekeinek van alárendelve, egyéni fejlődésére, szaporodására stb. kedvezően hat. Külön felemlítést érdemel továbbá az a körülmény is, hogy, míg a többi háziállatokat inkább az emberi önzés tartja, tőlük anyagi hasznot vár (a tyúktól elszedik kicsinyeit, a marhát levágják akkor, mikor talán legjobban érzi magát stb.), addig a szobában tartott madarakat, amelyek csak esztétikai hasznot, élvezetet nyújthatnak, a szeretetet ápolja. Ezek a madarak az embernek megélhetését, az élet terhének viselését könnyítik meg. Tapasztalati tény ugyanis, hogy általában azok az emberek tartanak szobáikban madarakat, kiket foglalkozásuk, hivatásuk, betegség vagy egyéb körülmények a szobához lánczolnak, ezeknél a kanári-madár is hivatást tölt be, szükségletet képez, élettársa gazdájának, élni segít neki. Az ilyen madarak közelebb jutnak az ember személyéhez, bámulatot ragaszkodással vannak hozzá, úgy hogy méltán megérdemlik azt a szeretetteljes ápolást, melyben őket részesítik.

Gyakran nyílik alkalmam észlelhetni, hogy dacára a legjobb akaratnak, a legnagyobb igyekezetnek, a kanári-madarakat helytelen megfigyelések alapján vagy talán megfelelő természetrajzi ismeretek hiányában is oly műveleteknek vetnek alá, melyek nemcsak fájdalommal, kellemetlen érzéssel járnak, hanem egyenesen károsak, ártalmasak azok egészségi állapotára, sőt életüket is veszélyeztetik. Ilyen eljárás egyebek között a kanári-madarak fartómirigyének nyomogatása vagy felszúrása, melyet különösen egyes madárkereskedők üznek nagy előszeretettel és «szakértelemmel». Nézetük szerint az ebben a mirigyben elválasztott faggyúszerű váladék pangása, beszáradása «sorvadást» (a német «Dasse» okoz; ennek elejét veendő, két hüvelykujjuk körmeivel erősebb nyomást gyakorolnak két oldalról a mirigyre, mire abból nemcsak az esetleg benne levő váladék, hanem nem ritkán az erős, durva nyomás következtében véres savó is ürül; még súlyosabb beavatkozás az, amikor gombostűvel be-, sőt átszúrják a mirigyet és a hashártyát sebzik meg. Ilyen «operációk» után a keletkezett sebek hegedésével természetesen még szűkebb lesz a mirigy kivezető csöve, a váladék még nehezebben ürülhetne ki, ha ugyan a hashártya sérülése nyomán fellépő hashártyagyulladás már korábban véget nem vetne az ilyen állat szenvedésének.

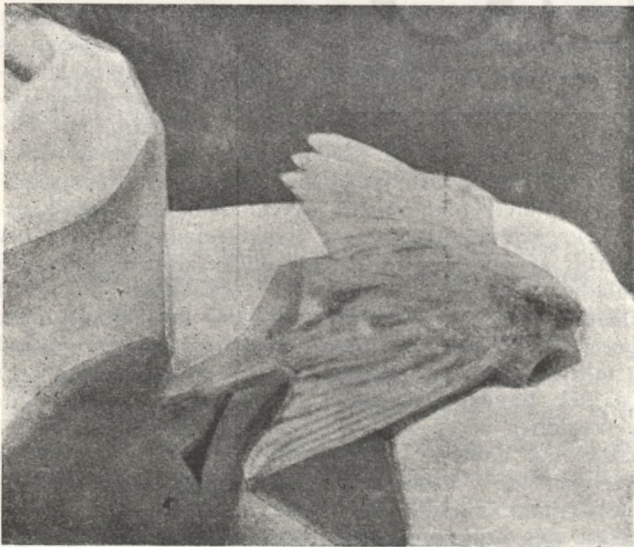
A kanári-madarak ápolása közben is sokan csupa jóakarattal oly hibákat követnek el, melyek állatkínzás számba mennek, sőt végzetesek is lehetnek az állat életére.

Legelső és legfontosabb kelléke minden kanári-madárnak a tisztaság; a legcélszerűbb berendezésü

kalitkában, a legjobb esélég mellett sem érzi jól magát, nem fejlődik a szennyesen tartott madár. A tisztaság leginkább a tollazatról rí le («madarat tolláról...» szálló-ige ilyen irányban is találó), a tollruháról következtetést lehet vonni a kanári-madár ápolására is. Nemcsak a kalitkát kell naponta kitisztogatni, (kéthetenként pedig kiforrázní), hanem a madarat is megfürdetni kell. Egyesek mesterségesen, erőszakosan fürdetik, mossák a madaraikat, különösen a francziáknál szokásos ez az eljárás (l. Voogt felvételeit: 1. és 2. ábra); ez azonban mellőzhető, mert az ilyenkor ellen-

1. ábra.

2. ábra.

kező madár néha az erősebb fogás következtében holtan marad a fürdető kezében. Ehelyett teljesen elegendő a déli órákban, a nap melegebb szakában fürdőt adni. Nyáron nagy melegben naponta kétszer is fürdhet a kanári madár, míg hűvösebb időben lehetőleg mellőzni kell ezt; a fürdő nem árt a költés idejében sem. Fürdésre csak állott vizet szabad használni.

Fürdőedénynek legalkalmasabb az üvegből, porcellánból készült, ellenben nem célszerű az olyan, melynek farészei is vannak, mert ez csakhamar kellemetlen szagúvá válik, a bádogból készült pedig könnyen rozsdásodik.

Hiányos tisztaság esetén, rossz kalitkákban igen könnyen és gyorsan befészkelik magukat a bőr-élősködők, melyek közül kanári-madarakon leggyakoribbak a *Dermanyssus avium* nevű sárgásfehér, ha vérrrel teleszívta magát, szabad szemmel is jól meglátható, vérvörös, atkák (l. 3. ábrán). Nappal ezek a kalitkák hasadékaiban, az ugró-fában (nádban) húzódnak meg, míg éjjel vagy besötétítve, letakarva a kalitkát, nappal is a madár testére vándorolnak, abból vért szívznak és az állatokat annyira nyugtalanítják, hogy az emiatt kifejlődő kopaszodással kapcsolatos vérfogyottság és soványodás elhullásra is vezethet. Budapesten feltűnően nagy mértékben van elterjedve ez az élősködő, úgyannyira, hogy a gyógyítás alá kerülő beteg kanári-madarak 20—40%-án már a szárnytollak belső felületén lehet megtalálni az atkákat. Ezért nem lehet eléggé hangoztatni nálunk a madarak tisztántartásának szükségességét. Amint egy madár nyugtalan, tollait tépi vagy csipegeti, azonnal ki kell forrázni a kalitkát, minden berendezési tárgyával egyetemben; ilyenkor az ugró-pálcikákban, azok

3. ábra.

3. ábra.

4. ábra.

felmetszése után, rendszerint apró barna, vörös vagy fekete pontok alakjában megtalálni az atkákat, míg a kanári-madaron magán nehezebben lehet azokat megkülönböztetni. Általában különben sem ajánlatos a kanári-madarakat, különösen a nyugtalanabb, félénkebb természetűeket, kevésbé szelídítetteket, minden különösebb ok és cél nélkül kézbe fogdosni. Kevésbé gyakorlott kéznek ritkán sikerül a kanári-madarat megfogni anélkül, hogy az egy pár tollát el ne vesztené, aminek egyes madaragnál azután az szokott a következménye lenni, hogy emiatt azonnal beszüntetik az

éneket és hosszabb ideig nem énekelnek. Máskor még súlyosabb következményei lehetnek az ilyen manipulációnak. Nem egyszer van alkalmam észlelni, hogy az így erőszakosan kifogott madár néhány perc múlva holtan marad az illető kezében. A halál okát a nagy ijedtségben, felindulásban, «agyrázkódás»-ban szokták keresni; rendszerint azonban a kéz nyomása következtében fulad meg ilyenkor a madár.

A kanári-madár megfogásánál lassan, óvatosan kell hozzá közeledni, azután határozott, de azért gyengéd mozdulattal megfogni, mert ha feléje vagy utána kapkodnak, a kalitka falához veri magát, megüti, megsebzí testét; az ilyen megrémítést a madár megjegyzi magának és még félénkebbé, ijedőssé lesz, úgy, hogy megriad már akkor is, ha csak közelednek feléje. Nem szabad továbbá a kanári-madarat sohasem a szárnyainál fogva tartani, kiemelni (l. 4. ábrán), mert ilyenkor ez által nemcsak tollait tépheti ki, hanem szárnyait is eltörheti.

Legcélszerűbb a kanári-madarat lazán, de biztosan, mind az öt új által bezárt tenyérben tartani (l. 5. ábrán), mert így megfogva nem sérülhet meg, de

5. ábra.

ki sem szabadulhat a vizsgálat vagy gyógykezelés ideje alatt.

Nyugtalanabb, félénk madarak megfogása előtt ajánlatos a kalitkából az ugró-fácskákat kiszedni és azután egy tiszta fehér kendő segítségével megfogni a madarat (6. ábrán).

Különösen óvatos és gyengéd bánásmódot igényelnek a kanári-madarak a vedlés idején; ilyenkor a legjobb meg nem fogni őket, kellemetlen következmények elkerülhetése végett. A vedlés közben a madarakat jobban, intenzívebben is kell táplálni (tojással stb.), a friss tollakra különösen ügyelni, nehogy megsérüljenek.

A kanári-madarak bizalmát, ragaszkodását aránylag nem nehéz megnyerni, de ugyancsak könnyű azt ismét elveszteni; gyakran hetek múlva is visszaemlékeznek bántódásukra és felismerik azt a helyet és azt az eszközt is, ahol és amely által fájdalom érte őket.

A kanári-madarak életének, szokásainak megfigyelése, bármily kicsinyesnek is lássék ez talán egyesek szemében, szintén hozzájárul a természettudományok népszerűsítéséhez. Minél jobban ismerjük meg a körülöttünk és a velünk élő lényeket és tulajdonságaikat,

6. ábra.

annál tisztábban fog kidomborodni előttünk e lények jelentősége. A velük való foglalkozás termékenyítő kihatással van az emberek természettudományi ismereteire, művelődésére, amennyiben belőle fakad tulajdonságaik, életmódjuk közelebbi megismerésének vágya; végül nem a legkisebb kulturális előnye és értéke ennek az a szeretetteljes bánásmód, melyet az ilyen madárkedvelők többnyire minden más élő lénnyel szemben is gyakorolnak.

VEGYESEK.

Állatkinzás a tengeri fürdőkben. Tengeri fürdőkben a gyermekek egyik kedvenc szórakozását képezi a halászat és a halas tavak készítése. Mialatt néhányan a parton a forró homokban lyukat ásnak, mások begázolnak a vízbe s halat fognak. A kis halat aztán belevetik a forró vízű gödörbe s rendszerint otthagyják, ha megunták a játékot. A tócsa hamar kiszárad s a szegény halacska nyomorultul elpusztul. Mások hazaviszik a foglyot s szörnyen csodálkoznak, mikor másnap a tiszta vízű üvegben holtan találják. Az anyák kötelessége figyelmeztetni a gyermekeket arra, hogy a tengeri hal nemcsak a szárazon pusztul el, hanem az édesvízben is.

Élelmiszer üzletbe kutyák nem vihetők. A hageni rendőrség megiltotta, hogy oly üzletkebe, melyekben élelmiszerek vannak nyíltan kiállítva, kutyát vigyenek.

Ilyen üzletek tulajdonosai kutyát nem tarthatnak s üzletükben meg nem tűrhetnek. A rendelet ellen vétők 30 Mk. pénzbírsággal vagy megfelelő elzárással lesznek büntetve.

A new-yorki divatáru-kereskedők az amerikai „Audubon“ társaság közbenjárására elhatározták, hogy az 1905—6—7. években sirály, tengeri fecske, ezüstös buvár, kolibri és énekes madarakat vagy tollaikat forgalomba nem bocsátanak, nem vesznek, nem dolgoznak fel és el sem adnak.

A farksonkítás ellen — Svájcban. A „Tagesanzeiger für Stadt und Kanton Zürich“ 1905. november 17-én megjelent számában olvassuk, hogy a svájci lovasságnál megtiltották a lovak farksonkítását, mert ez állatkinzás.

A fejtartószij használata. Mult évi november hó végén a német császári istállóknban beszüntették a fejtartószij használatát. Az állatvédő egyesületek hosszú éveken át hasztalanul küzdöttek ez ellen a kinzószerszám ellen, hiába ecsetelték a fájalmakat, melyeket a lovak éreznek, ha órákig be vannak fogva s egyetlen pillanatra sem hajtathják le a fejüket. Mindaddig, míg a császári, hercegi és fejedelmi istállóknban is használták a fejtartószijakat, lehetetlen volt a magánfogatok tulajdonosaira hatni. Most — úgy mondják, hogy az ifju trónörökösne kérelmére — a császár megtiltotta a fejtartószij használatát. Valószínűleg most már a magánfogatok lovairól is csakhamar el fog tűnni.

Lovak farkának csonkítása ellen. A német gazdasági egyesület kebelében újabban mozgalom indult meg a lovak farkának kurtítása ellen.

Tekintettel a csonkítás káros voltára és az operációjának fájalmasságára, egyes állatvédő egyesületek már régebben iparkodtak ez ellen a most már általánosan meghonosodott szokás ellen, mely tulajdonképen semmiféle rationalis célt nem szolgál, hanem *egyedül a jelenleg uralgó divat szolgálatában áll*, minden megengedhető eszközzel küzdeni, de mindezideig kevés sikerrel.

A német birodalmi állatvédő egyesületek szövetsége most ebből az alkalomból érintkezésbe lépett a német gazdasági egyesülettel, amelynek elnökségéhez az ehhez intézett beadványában avval a kéréssel fordult, hogy az általa rendezett *állatkiállításokon* az 1905. évtől kezdve *díjazásban ne részesüljön* oly egy éves, 1906. évtől kezdve oly két éves, 1907-től kezdve oly három éves és 1908-tól kezdve oly négy éves ló, melynek farka lecsontott.

A mozgalomból kifolyólag több nagybirtokos és lótenyésztő is nyilatkozatot adott, hogy az állatvédők szövetségének beadványa értelmében ezen időtől kezdve nem vesznek oly lovakat, melyeknek farka lemetstett.

Ugylátszik tehát Németországban végre sikerül ennek az állatkinzásnak elejét venni.

Dr. Zimmermann Ágost.

Állatvédő-házunk.

IX., Ernő-utca 11—13.

Telefon 85—12.

Állatvédő-házunkba 1906. március hóban a tulajdonosok által beadott 34 kutya, 2 macska.

Látogatási idő: Hétköznapon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-; vasár és ünnepnapon csak d. e. 9—12-ig.

Állatvédő házunkban kutyák mérsékelt díjazásért *fürdetnek és nyiratnak*, valamint *ápolás és megörzés* végett elfogadtatnak.

Állatkedvelők ugyanott mindig kaphatnak kutyákat.

Egyesületi hírek.

Országos Állatvédő Egyesület.

Uj tagok :

Alapító tag: Goldberger Dávidné, fényképész neje.

Rendes tagok: Bing Ede diák, Kakass Kálmán jogügyi tanácsos, dr. Elischer Gyula egyetemi tanár, Halmos Ferencz könyvkötő mester, dr. Rapcsák Lajos főorvos, ifj. Ábrányi Kornélné író neje, Georgi Sándor igazgató-tanító, Bányai Ella tanítónő, Hittig Ágoston tanító, Vésey Győző tanító, Gyulai György főgymn. tanár, Göllesz Jánosné máv. ellenőr neje, gróf Bissingen Rudolfiné, Zweybrück Rezső, Somlyó Oszkár bankhivatalnok, Lengyel Lajos vendéglős, Seeburg Matild, Adorján Ágostné százados neje, Pohl Ferencz, Sigmund Hermanné, Keszler Fülöp, Bineder Ignác.

Az Országos Állatvédő Egyesület folyó évi április hó 6-án tartotta marosi Máday Izidor ny. min. tanácsos elnökle alatt évi rendes közgyűlését. Jelen voltak: Ambrus Mariska, Franke Pálné, Fuchs Károlyné, Fölker Józsefné, Groder Kornélné, Groder Lujzika, Grimm Gusztávné, Goldberger Dávidné, Glanz Klementine, özv. Hangl Józsefné, Honétzy Margit, özv. Kolozsváry Károlyné, Körmeny Margit, dr. König Henrikné, Krizbay Mária, dr. Lendl Adolfné, Miskó Józsefné, Miháletz Józsefné, Novák Teréz, özv. Schmidt Miklósné, Hauszmann Alajosné, Grimm Gusztáv, Osztóics Mihály alelnökök, Kukuljevic József t. tag, Fodor Árpád a szentgotthárdi állatvédő egyesület képviselőjében, Csillag Gyula, Dövényi Károly, Fein Dávid, Fülei Sz. Lajos, Jaulus Bernát, Kovács István, Körmeny Sándor, dr. König Henrik, dr. Lendl Adolf, Lederer Béla, dr. Löwengard János, Szeőke Béla tagok. Franke Ágost titkár, Häsler Károly jegyző.

Az elnök megnyitó szavai után, melyekben az egyesület védnökének, József főhercegnek, elvesztéséről emlékezett meg, a titkár olvasta fel évi jelentését. Elsősorban örömmel jelenti az „állatvédőháznak“ (IX. Ernő-utca 11—13.,

alatt mult évi június hónapban történt megnyitását. Az állatvédőház 400 négyszögöl területű telken létesült, hol a meglévő földszintes épületek átalakításával az egyesület egyrészt állatmenedékházat létesített, másrészt négy egyesületi alkalmazottnak szabadlakást adott. Ugyanott helyezte el irodahelyiségét és tanácstermét. Az „állatvédőház“ létesítésének összköltsége 44,757 korona.

A lefolyt évek egy másik éppen nem kicsinylendő sikere volt az, hogy az egyesület által évenként kiadott Gyermeknapról azáltal, hogy a tanítók özvegyeit és árváit segítő Eötvös-alapnak minden eladott példány után 2 fillért juttatunk, a tanítóság lelkes felkarolása következtében 30,000 példányban fogyott el.

Az egyesület egyéb nyomtatványait is hasonló sikerrel terjesztette. A magy. kir. csendőrség 1700 példányt vásárolt K. Nagy Sándor „Az ember és a kutya“ és az „Állatvédők törvénykönyve“ című munkáiból a most létesített csendőrségi könyvtárak számára.

Egy harmadik sikere az egyesületnek az elmúlt évben a lóvágóhid megnyitása, melyet az egyesület évek hosszú során át röpiratokkal, cikkekkel és egyéb nyomtatványokkal sürgetett.

A titkár jelenti, hogy az egyesület ismét megindította néhány évi megszakítás után „Állatvédelem“ című havi folyóiratát, mely az állatvédelmi eszméket terjeszteni van hivatva, s melyet egyeseknek évi 2 koronáért, egyesületeknek pedig jelentékenyen leszállított árban enged át az egyesület.

Az egyesület kiadta Kukuljevic József „Magyarország madárvédelmének története“ című munkáját 4000 példányban és eladta a Franklin-társulatnak három kiadványát, még pedig „Elbeszélések az állatvilágból“, „Szabadság földön, égen“ és a „Latorcavölgyi pap“ címűeket.

A „Ne kinzd az állatokat“ című falitáblából körülbelül 500 példányt terjesztett el az országban és a „Husiár“ című tótnyelvű ifjúsági iratból 2000 példányt.

Az egyesület felügyelője az elmúlt évben 1105 felügyelői eljárást teljesített.

Télen az éhező madárkákra gondot fordított az egyesület és a pesti és budai oldalon felállított madáretetőházikókat részben vásárolt, részben több malomtól ajándékba kapott eseséggel látta el.

A mentőkocsi sebesült állatok számára a mult évben 55-ször vonult ki.

A rendőrség a mult évben állatkinzás miatt 1746 feljelentést tett, a mező- és erdőőrök pedig 76 feljelentést tettek állatkinzás miatt és 111-et madarászás miatt.

Az egyesület, mint minden évben, az idén is 66 rendőrt, ki a legtöbb feljelentést tette, pénzadományjal jutalmaz és 20 mező-erdőőrt. A jutalmat az illetők szolgálati úton kapják kézhez.

Az egyesület vagyona 65.473 kor. 78 fill., melyből az állatvédőházra esik 44,757 kor. 04 fill. és a készpénz-vagyona 20,616 kor. 74 fillér.

Az alapító tagok száma 119, rendes tagoké 1649.

A titkár jelenti továbbá, hogy Petrozsényben állatvédő-egyesület alakult s Aradon alakulóban van.

Azután megemlékezik az egyesület halottairól: védnőkéről József főhercegről, tiszteletbeli elnökéről, Bornemissza Boldizsár rendőrfőparancsnokról és Illosvay Bertalan választmányi tagról.

Végül kifejezi az egyesület köszönetét a székesfővárosi tanácsnak, a fővárosi államrendőrségnek s különösen Lickl Géza főparancsnok urnak, ki az egyesület törekvéseit a legelőzékenyebb módon támogatta; a székesfővárosi erdőmesternek, Guckler Károly urnak, mert személyzetét, mely az egyesületnek a külfelkeken nagy szolgálatot tesz, mindig az állatok védelmére buzdítja; az egyesület ügyészenek Dr. Németh Imre urnak, ki teljesen önzetlen módon munkálkodott és fáradozott az egylet érdekében.

A közgyűlés a titkár jelentését tudomásul vette.

Utána a pénztáros terjesztette elő az 1906. évi költségvetést és az 1905. évi zárámadást, mely utóbbinak végösszege 14.320 kor. bevétellel szemben 13.952 korona kiadást mutat. A közgyűlés a pénztáros előterjesztéseit tudomásul vette.

Ezután az egyesület a lelépő 20 választmányi tag helyébe a következő 20 új választmányi tagot választotta:

Góth Ilka, Hummer Nándorné, özv. Klaer Józsefné, özv. Kolosváry Károlyné, Groder Lujza, Rajcsics Hedvig, Stuart Mária, Paczóna Gizella, Groder Kornélné, Párducz Erzsébet, Nagy Jenő, dr. Stern Adolf, Schiller Izsó, Zsigmond Vilmos, Weixlgaertner Vincze, Zarka Miklós, dr. Lendl Adolf, Moldán Albin, Soltész Vilmos, Molnár Akos, özv. Szabó Lászlóné, Szeőke Béla.

Ezzel az ülés véget ért.

A Szentgotthárdi és Vidéki Állatvédő Egyesület közgyűlése.

A Szentgotthárdi és Vidéki Állatvédő Egyesület 1906. évi márczius hó 4-én, délelőtt fél 11 órakor, a szentgotthárdi r. k. elemi iskolában tartotta meg IV. évi rendes közgyűlését.

Káposztássy Jusztinián ciszt. r. jószágkormányzó elnök elnöklete alatt jelen voltak: Berger Máté dr., Czigány János, Fodor Arpád, Hauer Paula, Kern József, Kiss Elemér dr., Leder Mayer István, Lukács János, Matis Gyula, Molnár Gyula, Nádassy Kálmán, Pócza Ferenc, Pum Károly, Pyber Károly, Reischl Gyula, Schaffer Imre dr., Szabó István, Urweisz József.

1. Az elnök a következő értékes előadással nyitotta meg a közgyűlést:

Azon igen nagy számu és tekintélyes egyesületek sorába, melyeknek tagjai saját önző anyagi érdekeikre nem nézve, egyenesen a felebaráti szeretet, az emberi lélek különféle irányu művelésének, a szépre, jóra és nemesre való hajlandóságának felkeltését, fejlesztését megszilárdulását tűzték ki feladatukul, tartozik a mi zsenge, szerény kis egyesületünk is, mely amellet, hogy tagjainál a szeretet, kíméletesség, szelidség nemes erényeinek ápolásán, tökéletesítésén munkálkodik, közvetve az emberi társadalom anyagi hasznának előmozdításán fáradozik. De nem akarok

a jelen alkalommal egyesületünk nemes és szép hivatásának fejtegetésébe bocsátkozni, mindössze egy kis történeti reminiscenciával óhajtom megvilágítani, minő hatással van az állatok iránt való kiméletlenség, durvaság az emberi lélekre, jellemre.

XV. Lajosnak, ki már gyermekkorában királyi lett, nevelői kora gyermekeségében igazán sajátos szórakoztatásokról gondoskodtak, s ennek aztán nem is maradtak el később megfelelő gyümölcssei. Egyebek között egy alkalommal ezernél több verebet eresztettek szét egy nagy teremben s ezekre néhány éhes sólymot. A királyi gyermek valódi örömmel, tombolva szemlélte a sólymok vad vijjogását, pusztítását, a menekülni nem tudó szegény verebek kétségbeesett csipogását.

12 éves korában megnyilatkozott benne ezen nevelésnek eredménye. Volt t. i. a többi között egy fehér szarvastehene, mely oly szelid volt, hogy hívására azonnal mellette termett, mindenüvé elkísérte, mint a hűséges kutya. Egyik nap kitört a királyfiból a vad indulat s rálőtt a szarvastehénre, de csak megsebezte. A nyomorult állat nagy keservesen feléje csuszott, hogy mint szokta, kezét megnyalja s eközben szép nagy szemeit esdőleg fordította feléje. Lajost azonban mindez nem hatotta meg, hanem megparancsolta egyik szolgájának, vigye távolabb a tehenet, s mindaddig lövöldözött reá, míg ki nem adta párját.

Ilyenek után nem is lehetett várni, hogy mint uralkodó igazán átérezze a nép nyomorúságát és baját. Midőn 1740-ben a párisi nép a nagy inségben már a boltokat kezdte fosztogatni, Lajost szórakozásaiban s mulatságaiban ez nem zavarta, sőt midőn Fleury kardinalis ezt a nagy éhínséget szóba hozta előtte s annak enyhítését, az uralkodó kormány kötelességének mondotta — egyszerűen hátat fordított neki s egy árva szóval nem válaszolt.

Ugyanő volt az, ki valóságos razzitát tartott a koldusokra, szegény emberekre s a telepítés hamis ürügye alatt vitette őket a Mississippi tájkéjára. Persze jó részök sohasem látta meg a gyarmatosítandó területet.

S hány rablógyilkosnak olvashattuk élete leírásában, hogy már gyermekkorában örömet lelte az állatok kinzásában, pusztításában? Távol áll tőlem, hogy az e fajta egyénekben megnyilatkozó és számos esetben valóságos szenvedelemmé fajuló érzést és indulatot az előbb említettek alapján következetes logikai összefüggésbe hozzam az okatlan állatokkal való viselkedésekkel, hanem annyi minden kétséget kizárólag áll és nem tagadható tény, hogy mennél finomabbá, lágyabbá csiszoljuk a műveltséggel s az ennek körébe vágó intézményekkel az emberi lelket, annál inkább utját vágjuk a nyers szenvedelemből támadó indulatoknak, durvaságnak, erőszakosságnak. Egyesületünk eszméinek hatására is áll az „emollit mores, nec sinit esse feros“. „Szelidíti a természetet s nem engedi azt elvadulni“.

Az emberiség mai állapota egy óriási gépezetnek mása. Ezer és ezer kerék forog benne kisebb-nagyobb, melyeknek ugyan külön-külön rendeltetésük legyen, de végső eredményben valamennyi, még a legkisebb is, egy és ugyanazon cél, az emberi társadalom boldogulásán fáradozik. A mi kis egyesületünk is picziny, parányi kerék e rengeteg gépezetben. Gondozzuk, kenjük nemes pártolásunk tiszta szinolajával!

2. Az elnök felszólítására Fodor Arpád főgimn. tanár titkárijegyző következőleg számol be az egyesület 1905. évi működéséről:

Nagyon tisztelt közgyűlés!

Valamint az egyén, úgy az egyesületek életében is legnehezebbek az első évek. Ezekben legnagyobb a halandó-

ság, ezekben tűnik ki, hogy életrevalóak-e. Van úgy, hogy csak nagyon nehezen vergődnek át e csenevész koron, de később a legdusabb életkorával virágznak és gyümölcsöznek.

A mi egyesületünk i. hó 25-én életének 4 évét tölti be. Egészségesen született s még küzködik bár, a lét vagy nem lét kérdésén már kedvezően esett át. Az idén volt legváltásosabb, legkritikusabb éve, mert azokra a tagokra kötelező 3 év lejárt, kik az alapításnál pazarul föllobbant szalmaláng világánál iratkoztak be. Tudtuk ezt s azért már tavaly jelentésünkben újra elsőrendű feladnak tűztük ki a tagok toborzását. És ez helyben nem annyira, de vidéken eléggé sikerült, úgyhogy a tagok száma a tavalyihoz képest 8-al több.

Az 1905. évben volt 1 tiszteletbeli, 3 alapító, 9 családtagunk, 84 helybeli rendes, 86 másvidéki rendes és 1 pártoló tagunk. Az összes tagok száma 184.

Nagy csapás érte egyesületünket, nagy veszteség, szertett alapítónk és alelnökünk, Marich Zsigmond elhunytával. A minden élő segítője szeptember 1-én, 65 éves korában szünt meg élni. Megtettünk mindent végső tisztességére, koszorút vittünk temetésére, részvétiratot intéztünk fiához, elnökünk megható szép emlékbeszédet tartott fölötte, a legközelebbi választmányi ülésen kegyeletünket, fájdalomunkat kifejeztük mindenkép: de elbucsuzni nem tudtunk tőle. Ő most is közöttünk van és most is munkálkodik bennünk, a nem élő az élőkért. Nem emlék ő, hanem erő és érzelem. Lebegjen csak az ő szelleme egyesületünk fölött és áldás az ő szellemén.

Az ő utitársai tagjaink közül Galgóczy Emil dr. járásbíró, Koller Györgyné nyug. adótárnok neje és Szalay János postatiszt. Béke velök!

A takarékpénztárak a tavalyihoz hasonló összegeket adományoztak s ehhez még Vajda Ödön zirci apát, egyesületünk védője és Grimm Gusztáv tb. tagunk, az O. A. E. alelnöke, kegyes adományai járultak. Az O. Á. E., a mi jószágos édesanya-egyesületünk az idén is 540 példány 3-féle kiadványt küldött ingyen, ezenkívül az „Állatvédelem“ c. szaklapból 19 példányt minden hónapban és 300 darab Gyermek-naptárt küldött 7 fillérjével. E kiadvány tiszta jövedelme az Eötvös-alapot illeti. Ezenkívül a Magyar Ornithologiai Központ is ajándékozott 50 drb Utmutatót a madárvédelemre Csörgöy Titusz tollából.

Nagyobb kiadást egyesületünk az idén sem tett s így a vagyon több mint 200 K-val ismét gyarapodott. Pénztári maradvány 749 K 93 f.

Nagyobb szabású gyakorlati működést még az idén sem fejtettünk ki, de elméleti működésünk különösen az O. Á. E.-tel és az „Állatvédelem“ c. lap munkás szerkesztőjével, Kukuljevic Józseffel való szellemi összeköttetésünk révén több eredményel járt.

Mindkét irányu működésünket következő pontokban foglalhatjuk össze:

1. Közgyűlésünk jegyzőkönyvét a tagok névsorával a helyi lapban közzeltük, 300 példányban magyarul és 200 példányban magyarul és németül külön is kiadtuk, ezenkívül a jegyzőkönyvet az O. A. E. is fölvette Évkönyvébe.

2. Ezeket, valamint az O. Á. E. és a M. O. K. küldötte könyveket kiosztottuk 61 iskola, a jegyzői hivatalok és tagok között.

3. Tanulójegyeket küldtünk szét az iskoláknak. E jegyek aláírásával kötelező ígéretet tesz a tanuló, hogy nem fog állatot kinoszni, sőt ha más teszi, azt is megakadályozza vagy feljelenti.

4. Egy állatvédő szabályrendelet-javaslatot terjesztettünk a megyei törvényhatóság elé.

5. December hó 7-én Német Vilmos főgimn. tanár rendes tagunk az egylet fölkérésére állatvédő előadást tartott a főgimnázium tornatermében a hazai hasznos és káros madarokról.

6. Szép eredményű kirándulást tett a titkárjegyző és a pénztáros június 29-én Vasdobrára és vidékére az állatvédelem s különösen a madárvédelem terjesztése és tagok gyűjtése céljából.

7. Új etetőket állított föl az egylet, etette a madarakat és fészkelőket terjesztett.

8. Cikkeket, értesítéseket és fölhívásokat közöltek a helyi lapban az alelnök és a titkárjegyző.

9. Két választmányi gyűlés volt gazdag tárgysorozatokkal és elég látogatottsággal. Az egyik (dec. 1-én) 12-en, a másikon (febr. 9-én) 8-an voltak jelen.

Ezek után az O. Á. E-en és a M. O. K.-on kívül még egy derék, önzetlen szakférfiuról kell hálás köszönettel megemlékeznünk. Kukuljevic József, m. kir. állatorvos és az „Állatvédelem” lap szerkesztője, először 3 grafikai táblázatban tüntette fel a hazai egyletek között a miénknek is madárvédelmi működését, azután ugyanezt tette részletesen a „Magyarország madárvédelmének története, fejlődése és jelen állapota” c. könyvében, végre közölte 1. választmányi ülésünk jegyzőkönyvét az „Állatvédelem”-ben.

Szaktívében több helyen elismerőleg nyilatkozik szerény egyeletünk munkásságáról. A titkár e művet érdeméhez képest 5 cikkben ismertette a „Szentgotthárd”-ban, úgy, hogy egyúttal bemutatta a hazai madárvédelem történetét és gyakorlatát is.

Ebből és Csörgey Titusz Utmutatásából okulva, tanulva, minthogy betűk csupán nem segítenek a szegény szenvedő állatokon, hanem csakis a lelkiismeretes gyakorlati, szakszerű állatvédelem: térjünk immár a rendszeres védelem hathatósabb gyakorlatára s a közelben érvénybe lépő állatvédelmi megyei szabályrendelet segítségével nagyobb erővel szálljunk síkra a szenvedő élőlényekért.

3. Az elnök felszólítására a pénztáros jelenti, hogy az egylet bevétele 936'81 K, kiadása 186'88 K volt. E szerint a pénztári maradvány 749'93 K. Elnök jelenti, hogy a számvizsgáló bizottság megelőzőleg vizsgálatot tartott, a mérleget helyesnek, adatait a nyugtáványokkal megegyezőnek, a takarékpénztári könyvet és a pénztárt rendben találta. A közgyűlés erre megadja a fölmentvényt.

4. Az elnök jelenti, hogy a választmány a következő hét kiváló állatvédőt ajánlja tiszteletbeli tagokul: Berlepsch János bárót (Cassel), Herman Ottót (Budapest), Chernel Istvánt (Köszeg), Kukuljevic Józsefet (Budapest), Krump Miklóst (Sopron), Máday Izidort és Monostory Károlyt (Budapest). A közgyűlés egyhangulag elfogadja az ajánlatokat.

5. Erre alelnökké az elhunyt Märich Zsigmond helyébe egyhangulag Fodor Árpád titkárjegyzőt, titkárjegyzővé pedig Schaffer Emil ügyvédjelöltet választották meg. A választmány 1/3-ának kisorsolása után új választmányi tagok lettek: Rechnitzer Pál és Reischl Gyula.

Számvizsgálókká Czigány Jánost, Huber Miksát és Nádassy Kálmánt választották.

6. Az elnök jelenti, hogy a választmány a következőket ajánlja jutalmazásra: Soós György, Fodor József, Gresicza Ferenc, Kondor József és Féber Vince erdőőröket, Buchmann János és Petrovics József rendőröket. A jutalmakat a közgyűlés 5—5 összesen 35 K-ban állapítja meg.

7. Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Berger Máté drt és Pyber Károlyt kérte föl. Ezután egyéb tárgy nem lévén, az elnök a megjelent tagoknak mondott meleg köszönetet, és nagy éljenzések közben berekesztette a közgyűlést.

Fodor Árpád.

A soproni egyesület 1906. évi március 22-ki választmányi gyűlése.

Uj rendes tagok: Rösch Frigyes, dr. Winkler Adolf, Kund Frigyes, dr. Tálos István, dr. Poszvék Lajos, dr. Taizs Károly, Élő Ferencz, dr. Wipplinger Róbert, Biringer Mátyás, Schöpf Róbert, Spitzer József, dr. Stern Pál, dr. Gara Gyula, Németh Miklós, dr. Démy Lajos, Gabler Károly, dr. Scheffer Oszkár, Sckwarcz Zsigmond, Straner Frigyes, dr. Schwarcz Sándor, dr. Stengl Antal, dr. Haffner Elek, ifju dr. Schwarcz Miklós, Schwartz Alfréd, Altdörffer Viktor, Baboss Imre, Steiner Károly, Schiller János, dr. Meissner Ernő, Kirchknopf Frigyes, dr. Müller József, Pöttschacher Rezső, Rasztovich János (Félszerfalun), Rheim Samu és Gara Oszkár.

1. A tagsági díjaikkal még hátralékban levők figyelemzetendők az alapszabályok határozmányaira.

2. A kanári tenyésztési ügyosztályba három évre meglettek választva: mint elnök: Hatvan Ferencz, egyesületi alelnök ur; mint tagok: Gyengő Pál, Gosztola Sándor, Merényi Lőrinc, Wachtel Frigyes és Wurdits Antal urak.

3. A Muck Endre ur tiszteletére állított madár-etető-pavillon felavatása, kedvező időjárás esetén március hó 25-én (vasárnap) d. u. 4 óraker történik, ellenkező esetben a következő vasárnapon, d. u. 4 óraker.

4. Január 1. óta terjesztve lett még 244 drb Gyermeknaptár.

5. Egy Karlón történt és nálunk feljelentett állatkinzási esetre vonatkozó ügy, elintézés végett áttételt a felső-pulyai főszolgabírószághoz.

6. A magyar ornithologiai központtól kaplunk 100 darab ingyen példányt az „Utmutató a mesterséges fészekodvak alkalmazásához” c. könyvből. Az egyesület átiratilag fejezte ki köszönetét.

7. Első titkár megirta Muck Endre tiszteletbeli tagunk életrajzát. Megjelent az „Állatvédelem” f. évi 3. számában.

8. Grimm Gusztáv ur ajándékozott egyesületünknek 125 darabot dr. Horváth Kornél: „Néma szenvedők” című könyvéből.

9. Terjesztett január 1. óta 73 darab fészekodu.

10. Január 1-től a mai napig elintéztetett 142 ügy, illetve levelezés.

A soproni egyesület 1906. évi március hó 7-én tartott közgyűlésének volt tárgyai, illetve határozatai.

1. Elnök távollétében, Hatvan Ferencz alelnök üdvözölte a megjelenteket és megnyitotta a gyűlést.

A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek: Coriáry Béla és Hoffmann Rezső urak.

Az 1906. évi számvizsgáló-bizottságba meglettek választva: Fleischhacker József, Hoffmann Rezső és Kellner György urak.

2. Az elnök bemutatta az eddigi elnöknek, Köszeghi Fangh Dezső urnak, f. hó 5-én kelt levelét, amelyben közli vele, hogy családi ügyeinél fogva kénytelen az elnöki tisztségről lemondani. Ennek folytán felkéri a közgyűlést, hogy vegye tudomásul az elnök lemondását és határozzon afelett, hogy az egyesület 6 éven át volt elnöke irányában köszönetét mikép fejezze ki; jegyzőkönyvileg-e vagy pedig válassza-e meg tiszteletbeli tagjául.

Gecsányi Gusztáv alelnök indítványa, hogy a köszönet mindkét módon fejeztessék ki, egyhangulag elfogadtatott.

Az első titkár felolvasta az 1905. évről szóló választmányi jelentést, amelynek egy része az „Állatvédelem” című lapunkban, az egyes választmányi gyűlésekről szóló jelentéseknél már esetenként megjelent, a többiekből pedig a következőket említi ki:

Az egyesület 1905. végével befejezte működésének hatodik, mint madárvédő egyesület pedig nyolcadik évét.

A lefolyt évben terjesztett Sopronban és Sopron-megyében — az Országos Állatvédő Egyesület felkérésére folytatán — 2096 drb Gyermeknapot.

Hasznos madaraink megvédése és a hazai kanáritenyésztés terjesztése érdekében nyomtatott felhívásokból Sopronban két héten át 46 példány volt nyilvános helyeken kifüggesztve. Vidékre pedig 271 darab küldetett kifüggesztés végett.

Az első titkár, Krump Miklós irt egy ethikai irányu, „Állatvédelem — Embervédelem” című, munkát, amelyet az egyesület 800 példányban ingyenesen szétküldött. Ezeket Grimm Gusztáv ur ingyenesen engedte át az egyesületnek.

Ifjúsági tagok számára szétküldetett 1154 darab emléklap.

Szétküldetett az Országos Állatvédő Egyesülettől ingyen kapott, 1904. évről szóló évkönyv és a soproni egyesületnek szintén 1904-ről szóló 600 drb évkönyve.

Az egyesület könyvtára szaporodott 26 kötettel és jelenleg 83 kötetből áll.

Leltári tárgy van jelenleg 47 drb, a gyűjteménytárban pedig 19 darab.

Az „Állatvédelem” című szaklap 28 példányban havonként megküldetett Sopron és a megye nagyobb kávéházainak, köreinek, kaszinóinak, egyleteinek és öt soproni helyi-lap szerkesztőségének; 2 példányban pedig az egyesület könyvtárában is a tagok rendelkezésére áll, olvasás céljából. Ezen 30 példány szintén az Országos Állatvédő Egyesület ajándéka.

Ezen lapban jelentek meg és jövőben is meg fognak jelenni az egyesület közlései, gyűlési határozatai, nagyobb cikkek stb. A soproni helyi lapok szerkesztőségeit felkérte annak idején az egyesület, hogy az ezen lapban megjelenő, különösen pedig a soproni egyesületre vonatkozó közléseket, cikkeket az ő lapjaikban is hozni sziveskedjenek, ami már a nemes és közhasznú cél érdekében is nagyon kívánatos volna.

Tartott az egyesület a lefolyt évben négy választmányi gyűlést, egy rendkívüli és a rendes közgyűlést.

Elkészített 110 darab fészekodu és 9 darab kétosztályu madár-etető-ház.

-Ingyenesen felállítatott: Sopron területén 8 darab új kétosztályu madáretető-asztal, eladatott pedig a beszerzési áron egy ilyen asztal és 157 darab fészekodu.

A *Muck Endre* ur tiszteletére a „Wárisch”-erdészlak közelében, Sopronban állított madár-etető-pavillon márczius hó folyamán lesz ünnepélyesen felavatva.

(Erről az „Állatvédelem” f. évi 3. számában van említés téve.)

Illetékes helyen jelentést tett az egyesület a madárvédelem érdekében négy esetben, más állatok megvédése érdekében pedig öt esetben.

Az állatvédelem terén tanusított buzgóság folytán, pénzbeli jutalmazásban részesített 14 sopron-városi rendőr, akik 15 állatkínzási esetben léptek közbe.

Grödl Testvér urak (Lakompakon) az egyesületnek tíz korona ajándékot küldtek.

Volt az egyesületnek a lefolyt évben 2 tiszteletbeli elnöke, 11 tiszteletbeli tagja, 11 alapító- és 237 rendes tagja és 4430 ifjusági tagja.

Elintéztetett 1905-ben 397 ügy, illetve levelezés.

Az évi jelentés a következő szavakkal, illetve indítványokkal záródik:

A lefolyt évről szóló beszámolásunkkal végezvén, indítványozzuk, hogy a tisztelt közgyűlés fejezze ki az egyesület köszönetét jegyzőkönyvileg a nemes és közhasznú ügyünk szives támogatásáért az országos állatvédő egyesületnek, tekintetes *Grimm Gusztáv* urnak, *Kukuljevic József* urnak, aki nemcsak mint szerkesztője az „Állatvédelem” című egyedüli magyar szaklapunknak, hanem mint szerkesztője a „*Magyarország madárvédelmének története*” című kitűnő munkának is, kiváló nagy érdemeket szerzett magának az állat- illetve madárvédelem terén és a helyi lapok tisztelt szerkesztőseinek is.

Nagyságos *Hermann Ottó* urnak pedig azért, mert neki köszönhető főképp, hogy hazánkban létrejött a baranya-kárászi fészekodugyár; ami által *Hermann Ottó* ur a madárvédelem terén újabb nagy érdemeket szerzett magának és egyesületünk egy nagy munkától is megszabadult, t. i. a fészekodvoknak vidéken való terjesztésétől, szétkül-désétől.

Büszkék lehetünk arra, hogy a soproni állatvédő egyesület volt az első, aki hazánkban ilyféle fészek-odvakat készítettett és terjesztett.

Szétküldtünk ilyeneket a lefolyt év végeig több mint 1500 darabot, ezek közül 392 darabot ingyen adtunk különféle helyekre. Hogy ezen szép sikert elérhettük, hogy egyáltalában lehetséges volt az odvakat, hazánk közgazdasága érdekében ily számban és módon eddig terjeszteni, azt főképp *Dr. Printz Ferencz*, helyettes polgármester és *Kellner György* városi erdőmester urak szives közbenjárásának köszönhetjük. Szent kötelességünknek tartjuk ezek folytán, hogy ma, amidőn a fészek-odvak terjesztését átengedjük a hazai gyárnak, indítványozzuk, hogy az egyesület ezen két férfiu irányában hálájának ma szintén méltó kifejezést adjon.

A választmány évi jelentése meglegedéssel és éljen-zéssel tudomásul vétetett.

3. Jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott meg: Az egyesület első titkárának, az Országos Állatvédő-Egyesületnek, *Grimm Gusztáv*, *Kukuljevic József*, *Hermann Ottó*, *Dr. Printz Ferencz* és *Kellner György* uraknak.

4. A számvizsgáló-bizottság által felülvizsgált 1905. évi számadásokat a közgyűlés tudomásul vette és megadta a felmentvényt.

5. Következett a tisztikar és választmány megválasztása három évre.

Miután a volt elnök a lemondását oly későn küldte be, hogy lehetetlen volt már egy választmányi gyűlést egybehívni avégett, hogy az elnöki tisztség betöltését illetőleg a szükséges intézkedések, illetve lépések, még a közgyűlés előtt megtéssenek, egy új elnöknek megválasztása nehézségekbe ütközött és hosszabb időt vett igénybe.

Az elnökölő hosszabb beszédben méltatja az első titkárnak, *Krump Miklósnak*, az egyesület körül és különben az állat- illetve madárvédelem terén, ezen egyesület fennállása óta szerzett kiváló érdemeit, eddigi fáradhatlan és önzetlen buzgó munkálkodását és azt hiszi, hogy ezen egyesület élére alkalmasabb elnököt nehezen lehet találni, miért is indítványozza, hogy a t. közgyűlés válassza meg elnökének *Krump Miklós* urat.

Ezen indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Krump Miklós, első titkár kijelenti, hogy ő nagyon is megtisztelve érezné magát, ha ezen, öt szerfelett kitüntető ajánlatot vagyis megválasztását elfogadni képes volna, de miután ő nem hiszi, hogy az első titkári helyre most egyhamar lehetne valakit találni, mindkét tisztség pedig egy és ugyanazon személy kezeiben lehetetlenség és összeférhetetlen, ő ezen kiváló kitüntetést, legnagyobb sajnálatára nem fogadhatja.

Az elnökölő törekszik az első titkár aggályait szétoldoztatni és újból indítványozza elnökül való megválasztását.

Miután azonban Krump Miklós, dacára az indítvány újbóli, egyhangu elfogadásának, újból kijelenti, hogy legnagyobb sajnálatára, a felhozott fontos okok miatt kénytelen az első nyilatkozata mellett megmaradni, Hatvan Ferenc alelnök pedig aki ezekután szintén ismételve felkérte az elnöki tisztség elvállalására és éppúgy Dr. Rátz Ottó ur is, sokoldalú teendőiket hozták fel okul, hogy a felkérésnek meg nem felelhetnek; elhatározatott, hogy titkos szavazás útján döntsék el, hogy Hatvan Ferenc vagy Rátz Ottó legyen-e az új elnök.

A szavazólapok összeolvasásakor kitűnt, hogy Dr. Rátz Ottó urra esett a szavazatok többsége, ő tehát a megválasztott új elnök.

Dr. Rátz Ottó ur ennek folytán mégis elvállalta az elnöki tisztséget, kifejezte köszönetét az öt kitüntető bizalomért és megígérte, hogy az egyesület érdekeit törekedni fog lehetőleg előmozdítani. (Eljenzés!)

Hatvan Ferenc alelnök átadja most az elnöklést az új elnöknek.

A tisztikar többi tagjainak és a választmányi tagoknak megválasztása a közgyűlés határozata folytán szóbeli javaslatok útján történt.

Az eredmény a következő volt:

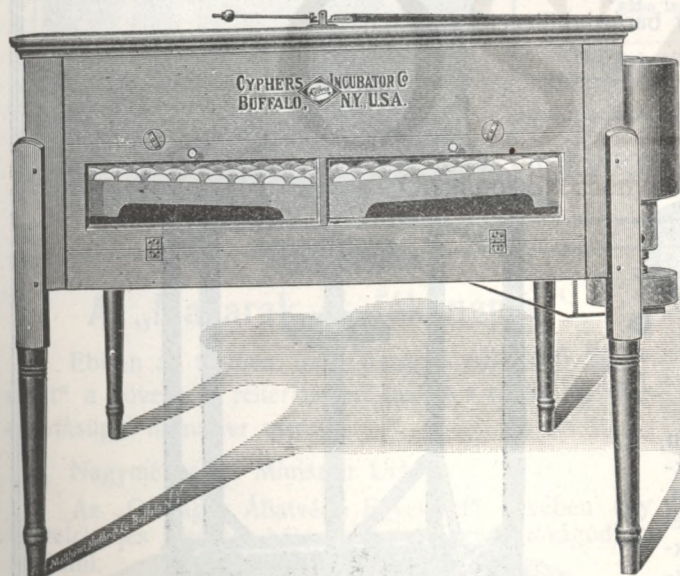
Két alelnök, első titkár, ügyész és pénztáros, az eddigiéket, mint másodtitkár meg lett választva az eddigi (Wallner Ignác) helyett Mayer Géza ur.

Hölgyválasztmányi tagok: (12) Fischer Eleonora, özv. Hauer Antalné, Gallus Berta, Krump Miklósné, Lehner Ilma, Roth Gusztávné, Simon Aranka, Schaffer Józsefné, Szemes Zoltánné, Szőke Bálintné, Trinkl Paula és Wachtel Frigyesné.

Férfi választmányi tagok: (20) Coriáry Béla, K. Fangh Dezső, Fleischhacker József, Gyengő Pál, Gernitsch Antal, Kellner György, Pálovits János, dr. Prosswimmer Sándor, Ripka Károly, Rohn Nándor, Roth Gusztáv, Röttig Gusztáv, Szőke Bálint, Schwarz Károly, Szalay Péter, Szemes Zoltán, Szabó János Ferencz, Spiess Antal, Wachtel Frigyes (együttal könyvtáros) és Wrchovszky Henrik.

Egy a rendes tagok betűsoros névjegyzékére vonatkozó, kevésbé fontos indítvány elfogadása után, miután több tárgy nem volt, kifejezte az elnök köszönetét és bezárt a közgyűlést.

Felelős szerkesztő: KUKULJEVIĆ JÓZSEF.

A „Farbwerke Hoechst“ cég Galloserin baromfi choleraszéruma

Kovács-féle „Unicum” tyukcsapófészek kizárólagosan. Továbbá baromfi-udvarok, telepek berendezése valamint az összes cikkek a baromfi-tenyésztéshez, ugyancsak a Fattinger húsrostos baromfi eledel és az erőtakarmánygyár orpington melasse rovar és húsrostos baromfi-takarmánya legjutányosabban beszerezhetők a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉ-nél Budapest, V. Alkotmány-u. 31.

Cyphers Incubator Társaság Buffalo

(Amerika)

A világ legnagyobb

baromfi-keltető-gép gyára.

Tíz év alatt több mint 100.000 darab gépet szállított a gyár mind az öt világrészbe.

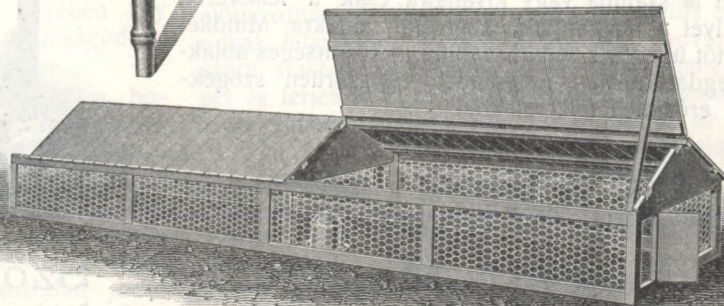
Kizárólagos vezérképviselőség Magyarországon részére Szövetkezetiútnál.

A keltető-gép előnye:

1. Hogy bármikor, tehát éppen olyan időben, mikor a fiatal baromfinak magas ára van, állíthatunk elő piaczképes árut.

2. Nincs annyi veszélyesség a géppel, mint a kotló etetésével és tisztántartásával.

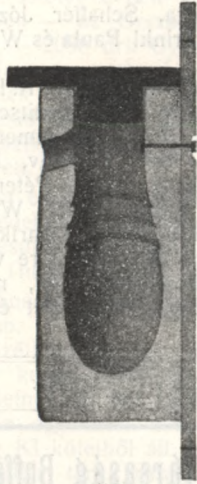
3. A gép megbízhatóbb mint a kotló, mert nem hagyja el a tojásokat.

IFJ. KÜHNEL MÁRTON állami támogatással létesült

ELSŐ MAGYAR FÉSZEKODUGYÁRA

BARANYA-KÁRÁSZON (u. p. Szászvár.)

Szerződésileg kötelezve kizárólag a M. Ornithologiai Központ által megállapított mesterséges fészekoduminták gyártására s ennek fejében a nevezett intézet védőjegyét (M. O. K. betűket) alkalmazhatja készítményein.

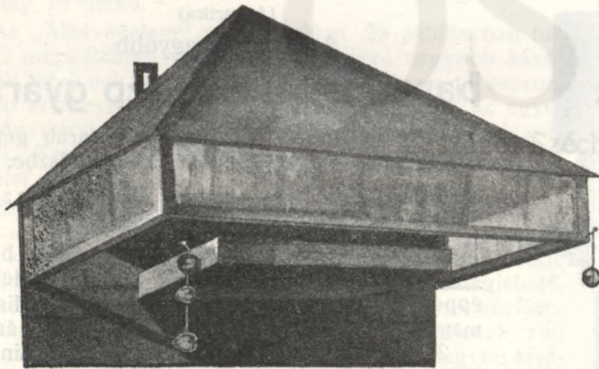
1906-tól kezdve gyártja a mellékelt ábrán látható odumintát **A** és **B** nagyságban (A kisebb, B nagyobb).

A minta: Az összes odulakó **czinegék**, továbbá a csuszka, fakusz, nyaktekercs, kormos légykapó, kerti rozsdafarku és a kis fakopáncs számára.

B minta: Különösen a **szénczinege**, továbbá az **A** mintánál felemlítettek számára is.

Mindkét minta szerszám nélkül leemelhető fedéllel készül. Legczélszerűbb $\frac{2}{3}$ rész **A** mintát és $\frac{1}{3}$ rész **B** mintát beszerezni.

Készülnek ezenkívül tágnylásu odvak is **C** jeggyel, szürke légykapó, házi rozsdafarku és fehér barázdabillegető számára.

Téli etetőket is készít a gyár 2 mintában, u. m.: **etetőszekrény** és **etetőgunyhó**. Utóbbit egészben is szállítja vagy kívánatra csak a felsőrézét, melyet a megrendelő maga állít lábakra. Mindkét etetőt üvegezés nélkül szállítja, a közönséges ablaküvegdarabokat a megrendelő egyszerűen szögekkel erősítheti a keretekbe.

Bővebb felvilágosítással a gyár árjegyzéke szolgál. A fent jelzett gyártmányok a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetében

is megrendelhetők.

ÁLLATVÉDELLEM

○○○ A MAGYARORSZÁGI ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK KÖZLÖNYE ○○○
○○ KIADJA AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET BUDAPESTEN ○○

IX., Ernő-utca 11–13. sz. Telefon 85–12.

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük,
hanem tisztelettel kérjük is.

Megjelenik egyszer havonként. || Előfizetési ára 1 évre 2 korona

III. ÉVFOLYAM

1906. MÁJUS

∴ 5. SZÁM ∴

A „Madarak és fák napja.”

Ebben az ügyben az „Országos Állatvédő Egyesület” a következő felterjesztést intézte a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Az „Országos Állatvédő Egyesület” nevében egy tiszteletteljes kéréssel bátorkodunk Nagyméltóságodhoz fordulni.

Engedje meg Nagyméltóságod, hogy előre bocsássuk, miszerint az állatvédő egyesületek feladata és tevékenysége ma már nemcsak arra szorítkozik, hogy az állatkinzásokat lehetőleg megakadályozni igyekeznek, hanem egy jóval nagyobb és joggal közhasznúnak mondható keretben mozognak. Nevezetesen az állatok szeretetének propagálása által szelidebb érzületet visznek be a tömegbe és ezáltal a mai korban fokozottan jelentékeny szociális missziót teljesítenek. Másrészt fontos közgazdasági missziót is végeznek, mert eltekintve attól, hogy a nemzeti vagyonnak oly jelentékeny részét képező háziállatok kimélését és értékgyarapodását mozdít-

ják elő, felkarolják a mező- és erdőgazdaságra, a kertészetre és szőlőművelésre nézve kártékony rovarok milliárdjait pusztító hasznos madarak védelmét. És ez utóbbi feladatnak oly módon igyekeznek az állatvédő egyesületek megfelelni, hogy a hasznos madarak nagy közgazdasági jelentőségéről a közönséget felvilágosítják, a madarak természetét és életmódját ismertetik, útmutatást adnak e madarak védelmére és szaporításának előmozdítására nézve és mesterséges etetők és fészkelő-odvak felállítását propagálják és ilyen odvaknak célszerű alakban és jutányos árban való tömeges készítését és terjesztését elősegítik. A hasznos madarak védelmére vonatkozó fentérintett tevékenységet az „O. Á. E.” is egyik legfőbb feladatának tekinti és ideirányuló tevékenységében az egyesület tiszteletbeli elnökének: Herman Ottónak, a „Magyar Ornithológiai Központ” európai híré főnökének nagy szakértelme hatalmasan támogatja.

Ugyancsak Herman Ottónak nevéhez fűződik az az eszme, melynek kivitele érdekében jelen tiszteletteljes kérelmünket előadni bátorkodunk.

Mint minden állatvédelmi eszmének, úgy az embernek megmérhetetlen hasznot szolgáltató hasznos